

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 84.
1939. április 14., péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, inreg. In Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938, Trib. Arad.

Chamberlain és Daladier bejelentése:

Anglia és Franciaország biztosítékokat adott Románia és Görög- ország függetlenségének megvédésére

A biztosíték megadásáról csütörtökön értesítették az összes
érintett államokat

Chamberlain nyilatkozott az Albániában előállott helyzetről

London. A csütörtöki rendkívüli miniszter-
tanács befejezése után Chamberlain miniszter-
elnök az alsóházba hajtott. A miniszterelnököt az
uccák közönsége lelkesen megélezte. Az alsó-
ház padsorait ekkorra már zsúfolásig megtöltöt-
ték a képviselők, a karzatokat pedig az előkelő
közönség.

Megjelent az ülésen a kenti herceg is.

A hagyományos megnívó ima után az alsóház
lázasan gyorsasággal morzsolta le néhány kisebb je-
lentőségű interpellációt, majd a konzervatív párt
fővita rendezője a ház elnapolását indítványozta.

Ezután Chamberlain miniszterelnök emelkedett
szólásra, akit a kormánypartok oldalán jelkes
óvációval ünnepeltek, mielőtt megkezdte volna
külpolitikai nyilatkozatának elmondását. Ugyan-
ebben a pillanatban

megnyit a westminsteri apátság főtemplomá-
nak nyugati kapuja és a betóduló hatalmas
közönség imádkozott a békéért. Ugyancsak
ekkor a westminsteri székesegyházban, az
angol katólikusság főtemplomában is a béké-
ért istentiszteletet rendeztek.

Ami Albániában történt

Chamberlain miniszterelnök beszédét azzal
kezdte, hogy a speaker közérdeklőül összehívta a
házat bizonyos események megvitatására, ame-

CHAMBERLAIN

lyek megzavarták a husvétii ünnepeket és aggo-
dalmat, ijedséget keltek Európában,
főképpen pedig a Földközi tenger keleti ré-
szében.

Az angol—olasz egyezmény sorsa

Ezután ismertette Chamberlain az olasz nyi-
latkozatot, hogy mi kényszerítette Olaszorszá-
got a bekövetkezett megszállásra. Ezekre a jövő
fog világosságot vetni, annyi azonban tény,
hogy az egész világ közvéleményét újból mélyen
megdöbbenetette az erőszak használatának ez az
újabb példája. Ugy látszik, hogy egy hatalmas
nemzet szinte ellenállhatatlan fölényű fegyveres
erejének kimutatásával rákényszerítette akarát
egy kis védtelen országra.

Angliában most az a kérdés merül fel, hogy
mennyiben áll összhangban ez az eljárás az
angol—olasz egyezményvel. Nyilván úgy ta-

áttekintette az előzményeket, majd ismer-
tette Albánia megszállásának történetét, meg-
említve, hogy Zog király, Geraldine királyné és
az ifjú trónörökös Görögországban vendégszerető
fogadtatásra találtak. Ezután az események hát-
teréről beszélt és elmondta, hogy a római angol
nagykövettel április 4-én közölték, hogy az
albán király az olasz—albán szövetség megerő-
sítését javasolta és hogy az Olaszország által elő-
terjesztett szövetségi terv nem változtatta volna
meg Albánia jogállását és

nem kísérte azt ultimátumszerű fenyegetés-

A londoni albán követ viszont április 8-án
közölte Halifax lord külügyminiszterrel, hogy
az olasz kormány ultimátumszerűen olyan
terv elfogadását követelte az albán kormány-
tól, amit az, mint Albánia függetlenségével
és területi épségével össze nem férő vissza-
utasított.

Közölte a londoni albán követ azt is, hogy
Zog király visszautasította az olasz javaslatokat,
kijelentve, hogy Albánia szükség esetén fegyver-
esen is ellenáll. Az albán követ kérte az angol
kormányt, hogy kövessen el minden tőle telhe-
tőt a kis albán nemzet megsegítésére. E kétféle
beállításban a bölcsesség azt tanácsolta, hogy
egyelőre függesszük fel ítéletünket a megszá-
llás előzményeiről.

lálják az egész világon, hogy ez nem járul
hozzá a béke és biztonság általános ügyéhez,
hanem újabb nyugtalanságot okozott és egy-
üttal növelte a nemzetközi feszültséget is.

Lord Perth nagykövet Rómában és Halifax
külügyminiszter Londonban, a leghatározottab-
ban közölte az érdekeltekkel, hogy ez a helyzet

igen könnyen éles alakban veheti fel a Föld
közti tengeri jelenlegi helyzet fenntartásának
egész kérdését, ami az angol—olasz egyez-
ménynek olyan fontos alkotó eleme.

Az Adriai tenger ugyanis kétségtelenül a

Földközi tenger egy része és az olasz kormány
nem állíthatja, hogy ez nem érintené Angliát.

Ciano gróf olasz külügyminiszter április 7-iki
levelében közölte, hogy az olasz kormány az
a szándéka, hogy teljes mértékben tiszteletben
tartsa Albánia függetlenségét és területi sérthet-
etlenségét, valamint a Földközi tenger jelenlegi
helyzetét. Április 9-én mi közöltük az olaszok-
kal, hogy tudomásul vesszük ugyan ezeket a biz-
tosítékokat, de

nagyon súlyosan aggaszt bennünket Albánia
váratlan megszállása.

Közöltük ugyanekkor, hogy feltesszük, hogy
az Olaszország és Albánia között fennálló ellen-
tétetek lehetne talán tárgyalás után is megoldani
és kijelentettük, hogy

nehezen tudjuk összeegyeztetni az olasz csa-
patok partraszállását Albánia területére, az
ország függetlenségének és sérthetlenségé-
nek fenntartásával.

Amikor lord Perth római nagykövetünk ér-
lyesen sürgette Ciano grótot, hogy közölje Olasz
ország jövő szándékait, Ciano külügyminiszter ki-
jelentette, hogy

ez a szándék az albán nép kívánságától fog
függni.

A legutóbbi hírek szerint az albán tartómá-
nyi kormányzótanács az olasz királynak ajánlotta
fel Albánia koronáját. Be kell várnunk, vajon az
olasz kormány elfogadja-e ezt az ajánlatot, de
bármilyen legyen is az eredmény, az angol kormány
rendkívül nehéznek tartja az albániai események
nek az angol—olasz egyezményvel való össze-
egyeztetését.

Görög aggodalom Korfu tervezett olasz megszállása miatt

Az általános nyugtalanság példázására Cham-
berlain miniszterelnök elmondta, hogy a görög
kormány közölte az athéni angol követtel, míg a
londoni görög követ az angol külügyi hivatalal,
hogy

az olaszok a közeljövőben meg akarják szállni
Korfu szigetét.

Halifax külügyminiszter azonnal figyelmeztet-
tette a londoni olasz ügyvivőt, hogy Anglia ezt
rendkívül súlyos dolognak tekintené. Amire a
londoni olasz ügyvivő a saját felelősségére ki-
jelentette, hogy ez nem lehet kormányának po-
litikája. Később Crolla ügyvivő Mussolini minisz-
terelnök üzenetét adta át a külügyi hivatalban és
együttal újabb ígéretet tett, hogy Olaszország
tisztelőben tartja Görögország területét és a fél-
sziget épségét. Mindez mutatja a bizalom meg-
rendülését.

A Romániának és Görögországnak adott biztosíték

— Kijelentem ennél fogva az angol kormány
nevében, hogy

a brit birodalom kormányza a legnagyobb fon-
tosságot tulajdonítja annak, hogy elkerültes-
sék a Földközi tenger és a Balkán-félsziget
jelenlegi állapotának megzavarása erőszak-
kal, vagy erőszakos fenyegetéssel. Ennél fog-
va az angol kormány elhatározta, hogy min-
den olyan eljárás esetén, amely világosan fe-
nyezné Görögországot, vagy Románia függet-
lenségét és amely ellen a görög, vagy a ro-
mán kormány létérdekeiből, nemzeti haderejé-
vel kénytelen volna ellenállni, az angol kor-
mány kötelességének tekintené, hogy a gör-
ög, illetve a román kormánynak haladéktal-
anul és minden hatalmában álló eszközzel
segítségére siessen. Ezt a nyilatkozatot azon-
nal közöljük az összes kormányokkal. Ugy-
tudom, hogy a francia kormány ma délután
hasonló nyilatkozatot tesz.

Nem osztom azt a felfogást, hogy az angol—
olasz egyezményt hatályát vesztesztek kell te-
kinteni. Inkább az egyezmény határozmányai
nak teljesülését reméljük és tekintettel a legújabb
eseményekre, az olasz kormánytól várjuk annak

A lengyel sajtó tiltakozik a bekerítési politika vádja ellen

Németország három követelése

Varsóból jelentik: Beck külügyminiszter fogadta a Berlinbe visszatérő lengyel követet, aki mint ismeretes, jelentéstétel végett érkezett a lengyel fővárosba. Varsóban ugy tudják, hogy a jelenleg Berlinben tartózkodó von Moltke német követ hamarosan visszaérkezik a lengyel fővárosba.

Az Observer jelenti Varsóból: Beavatott politikai körökben a következőket hangoztatják: Niski berlini lengyel követ Berlinből azzal tért vissza Varsóba, hogy a német kormány három követelést támaszt Lengyelországgal szemben. A német kormány Danzignak a német birodalom testébe való olvasztását követeli. A német kormány nem autót, hanem vasútvonalat akar a korridor területén keresztül építeni. Végül

a Lengyelországhoz tartozó felszülézi területnek Németországhoz való csatolását követeli azon a jogcímen, hogy ezen a területen a lakosság többsége német.

Ezt a három pontból álló követelést a német kormány még nem juttatta hivatalosan a lengyel kormány tudomására, sőt valószínű, hogy a jelenlegi kedvezőtlen atmoszférában nem is ragaszkodik a három követelés teljesítéséhez. A követelésekről azonban Németország nem mond le.

Varsó. (Rador.) A Pat iroda a következőket jelenti:

— A lengyel sajtó rideg és zárkózott bírálatával válaszol a német sajtó támadására. A Gazeta Polska megállapítja, hogy Lengyelország hű marad vállalt kötelezettségeihez és betartja a szomszédaival kötött megemeltámadási szerződét. Az angol—lengyel kétoldali megállapodás senki ellen nem irányul és semmi nem változtatja meg a lengyel külpolitika eddigi irányvonalát. Lengyelország jótányit sem enged azokból az elvekből, amelyeket Pilsudszky marsall örökül hagyott. Az 1934-ben megkötött francia—lengyel szerződés nem áll ellentétben Lengyelország egyéb kötelezettségeivel és a legutóbb megkötött kétoldali egyezmény sem. A lengyel sajtó tiltakozik az ellen a beállítás ellen, mintha Lengyelország a Németország elleni bekerítési politika szolgálatába állt volna. Ma, amikor a német csapatok Kleineda és a szlovák határ mentén körülölelik Lengyelországot nem lehet arról beszélni, hogy Lengyelország hozzájárul Németország bekerítéséhez.

Varsó. (Rador.) A lódi közgazdasági hatóságok megtiltották a német kisebbséghez tartozó egyének számára az egyenruha viselését. Az egyenruha hasonlít a szudéták által annakidején viselt egyenruhához: Bőr zubbony, rövid fekete nadrág és fehér harisnya.

A lengyel—angol megállapodás megzavarta a nagynémet keleti terjeszkedés tervét

A Neue Zürcher Zeitung az angol—lengyel segélynyújtási szerződés értékét mérlegelve megállapítja, hogy a történetek alaposan megzavarták a nagynémet keleti terjeszkedés felvonulási tervét. „Lengyelország rátámaszkodása az angol nagyhatalomra” — írja az előkelő svájci napilap — „elsősorban is a kelet-európai német cselekvési terv elhalasztását vonta maga után. A német nagyhatalom váratlan előtörések sorozatával uralmába akarta keríteni a Keleti-tenger és a Fekete-tenger közt elterülő széles vidéket. A tervek szerint egyfelől megbénította volna erőyes fellépésével a kelet-európai államok erkölcsi ellenállóképességét, másfelől addig nem hagyta volna magukhoz térni a nyugati hatalmakat, míg a nagy játék keresztvezése teljesen kilátástalanná nem válik. A német külpolitika megkezdett ütemét mi sem bizonyítja jobban, mint három időrendi adat. Március 15-én következett be Prága megszállása, március 22-én került sor a Memelvidék átadására s március 28-án hívták Beck lengyel külügyminisztert Berlinbe, hogy meg-

tárgyalják vele a danzigi egyezmény eltörlését, a lengyel korridoron áthúzódó vasútvonal területenkivüliségének jogát s egy új német gépkocsit építési feltételeit ugyancsak a korridoron át, nemkülönben Lengyelország általános viszonyát is a Berlin—Róma-tengelyhez. Az eredmény azonban ez utóbbi esetben az volt, hogy Lengyelország védelmi készütségbe helyezte magát s megszerezte az angol—francia védelmi biztosítékokat. Már ma kétségtelen azonban, hogy Németország ezt a balsikert nem vágja szótlanul zsebre, hanem a lengyel politika fordulatára keményen vála-

szol. Méghozzá, mielőtt Angliának kellő ideje lesz arra, hogy védelmi paktumainak, segélyígéreteinek és szövetekezéseinek bonyolult láncolatát összekovácsolja.

Rövidesen beszünteti működését az aradi gázgyár

Cseppfolyós gázok kerülnek forgalomba

Az aradi gázgyár üzemének teljes megszüntetésére már megtörténtek az intézkedések, úgy hogy az üzem beszüntetése rövidesen, valószínűleg a közeli napokban megtörténik. Az üzembeszünetés ezideig azért nem történt még meg, mert az aradi egészségügyi intézmények gázszolgáltatással dolgoznak, különösen a fertőtlenítő felszerelések vonatkozásában. Ezeknek a készülékeknek az átszerelése még néhány napot igénybe vesz és amint ez az utolsó akadály is megszűnik, a gázgyári üzem megáll.

Ez már csak azért is időszerű, mert a városvezetés megkapta Bucurestiből azokat a pályázati feltételeket, amelyeknek alapján gyakorlatilag is alkalmazhatja a cseppfolyós gá-

zok forgalombahozatalára is kiterjedő városi kizárólagossági jog alkalmazását. Ismeretes ugyanis, hogy a gázok forgalombahozatalának kizárólagossági jogát törvényes intézkedések biztosítják a város számára és így a különböző cseppfolyós gázok forgalombahozatala csak akkor történhet meg, ha erre vonatkozóan az érdekelt vállalat megállapodást köt a várossal, ami viszont csak a törvényben előírt feltételek mellett történik. A pályázati feltételekből kitűnik, hogy a cseppfolyós gázokat forgalombahozó vállalatoknak csak úgy engedélyezhető a városi kizárólagosság kihasználása, ha tiszta jövedelmüknek legalább 5 százalékát átengedik. Ebben az ügyben szintén napok kérdése csupán a döntés.

Új csodaszer

Tüdőgyulladásban többé egyetlen beteg sem fog elpusztulni!

Newyork. Forradalmi jelentőségű orvostudományi felfedezésről számol be a Time című amerikai folyóirat most megjelent száma: gyógyszer fedeztek fel, mely a tüdőgyulladás halálozási statisztikáját 25 százalékról 4 százalékra, sőt még ennél is kevesebbre, egyes klinikákon nullára szállítja le. Alább közöljük a folyóirat cikkének szó szerinti fordítását:

Minden évben 450.000-en kapnak tüdőgyulladás az Egyesült-Államok területén. Évenként több mint százezren meghalnak közülök. A jövő évben, ha idejekorán megfelelő gondozásban részesülnek, valószínűleg 36.000-nél többen nem fognak elpusztulni ebben a betegségben, amely idáig a nemzet harmadik legpusztítóbb betegsége volt. Az Élelmiszer és Gyógyszer Adminisztráció a múlt héten adott engedélyt a szulfapiridin nevű gyógyszer árusítására. A szulfapiridin, amely egyike a szulfanilamid mintegy ezer rokonkészítményeinek, a tüdőgyulladás valamennyi 32 fajtájának esetében hat.

Az Egyesült-Államok klinikáin és kórházaiban hét hónapon keresztül kísérleteztek a szerrel. Megállapították, hogy a gyógyszer a tüdőgyulladás halálozási számát 25 százalékról 4 százalékra szállította le.

A szulfapiridint 0.5 grammos sárgásfehér tabletták alakjában hozzák forgalomba, amelyet tejszínben, gyümölcslevesben lehet feloldani és

napjában többször adagolni. Huszonegy órán belül a beteg rendszerint már is jelentős javulásról számol be. Néha a gyógyszer rosszullétet, hányást, heves fejfájást okoz. Más esetekben a szulfapiridin éppen úgy, mint a szulfanilamid a vörösvérsejtek veszedelmes csökkenését okozza. Eppen ezért nagyon fontos, hogy a kezelőorvos naponta vizsgálja tüdőgyulladásos betegek véréképét és szükség esetén vérártómléstést alkalmazzon nála, ha a szulfapiridin hatása veszedelmessé vált.

Ismét felvetődött a macedon-kérdés

London. A Daily Telegraph szófiai jelentése szerint Boris király szerdán Szófiába érkezett és meghallgatta Kaisseivanov miniszterelnök jelentését, aki ezt megelőzően hosszasan tárgyalt a szófiai jugoszláv követtel. Olyan hírek terjedtek el, hogy a macedonok újból mozgolódnak és Olaszországtól várják a független Macedon állam felállítását. Ez az állam olasz védnökség alatt állna és Jugoszlávia, Görögország és Bulgária azon részeiből alakulna, ahol a macedonok élnek. Hír szerint Mihajlov macedon vezér Olaszországban tartózkodik azzal, hogy olasz védelem alatt ideiglenes macedon kormányt alakítson Albániában.

URANIA PREMIERMOZGO TELEFON: 12 32 MA PREMIER!

Mil íós világláger! Sikersorozatunk hetedik állomása! CHARLES BOYER legnagyobb alakítása

„Tűzes éjszakák”

Nagy szenvedélyek, nagy átélések filmje.

Európa leg- Hedy Lamarr (Kisler) és Sigrid Gurie (MARCO POLO-ból), 5, 7.15, 9.30
szébb nője: és Kedvezményes jegyek nem érvényesek!

Hivatalosan meg nem erősített hírek szerint

A párisi gyorsvonaton ellopták a közös angol-francia titkos irás kulcsát

Az aktatáska pontos mását helyezte el a tolvaj a diplomata fiúkéjébe

London. Rejtélyes lopás történt Páris és London között a vasuton. Egy francia diplomata utban volt London felé és a vasuton ellopták aktatáskáját, amelyben a közös angol-francia titkos irás kulcsát vitte az angol fővárosba. Az elloptott titkos irás és annak kulcsa a legtekélyesebb volt, amelyet eddig ezen a téren alkottak. A legkitűnőbb szakértők nem kevesebb, mint nyolc évig dolgoztak rajta. A titkos irást csak háboru esetén használták volna.

A lopás rejtélyes körülmények között történt. A diplomáciai kurír külön fiúkéjében utazott és a titkos irást egy lepecsételt aktatáskában vitte magával. Londonba érkezve azonnal a külügyi hivatalba hajtattott és ott átadta a lepecsételt aktatáskát a külügyi hivatal egyik magasrangú tisztviselőjének. Amikor az akta-

táskát felbontották, megdöbbenve tapasztalták, hogy a titkos irás nincsen benne. Csak üres papirlapokat találtak az aktatáskában.

Nyomban faggatni kezdték a francia diplomáciai kurirt, aki természetesen nem tudott felvilágosítást adni a titkos irás eltűnéséről. Alaposan megnézte az aktatáskát és tüzetes vizsgálat után megállapította, hogy ez nem az a táská, amellyel Párisból elutazott, hanem annak hű utánzata. Valószínűnek tartják, hogy a vonaton a tettes egy óvatlan pillanatban ellopta a titkos irást tartalmazó táskát és egy másik aktatáskát csempészett helyébe, amely hű utánzata volt az eredetinek, sőt még a pecsét is rajta volt.

A fenti jelentést egyelőre csak a francia bulvár-lapok közlik. A hivatalos sajtó-irodák a hírt még nem erősítették meg.

Negyvenkét és félmillió leies költségvetésből tíz és egynegyedmiliót fordít beruházásokra a városi közüzem

K cserélik a közúti gépkocsikat, folytatják a vízműhálózat kibővítését és megszervezik a városi szemétfuvarozási szolgálatot

A különálló intézményként működő városi közüzemek új költségvetésének gyakorlati alkalmazása sok érdekes újítást ígér, annak ellenére, hogy a minisztérium rendelete következtében a költségvetést csak kilenc hónapra állították össze és így egy teljes negyedév hiányzik a számla-írásokból. Ez annál inkább érinti az általános költségvetést, mert éppen a hiányzó három téli hónap az, amikor az üzemek a legkevesebb befektetéssel dolgoznak. Összesen 42.537.341 leit tesz ki a közüzemek 9 hónapos költségvetési végösszege és ebből intézményenként a következő beruházásokat eszközlik:

1. Vízellátási és csatornázási üzem: 5.362.401 lei.
2. Jéggyár: 188.696 lei.
3. Személyszállítás: 3.655.061 lei.
4. Szemétszállítás: 1.045.311 lei.
5. Köztisztasági üzem: melynek vonatkozásában a beruházások városi hozzájárulás alapján történnek. A közigazgatási törvény alapján ugyan is a köztisztasági szolgálat jövedelmét a kivethető díjak legmagasabb határa alapján állapították meg, de így is csak 1.400.000 leit tesz ki a jövedelem, már pedig a hivatalos előírások szerint az egyes üzemek költségvetését úgy kell összeállítani, hogy azok önmagukat is fenntartsák, sőt 10 százalékos jövedelmet is mutassanak fel. A köztisztasági szolgálat jövedelme ezt távolról sem fedezi, ilyen esetekben pedig a város köteles megfelelő szubvencióval az illető vállalat segítségére sietni. Így történt ez ebben az esetben is, amikor

a város a köztisztasági szolgálat 1.400.000 leies bevételi tételét 2.000.000 lei hozzájárulással egészítette ki.

Ennek megfelelően a köztisztasági szolgálat beruházási előirányzatát a minimumban határozták meg.

Összesen 10.275.654 leit irányoz elő a városi közüzemek vezetősége beruházások címén, még pedig a következő részletezések szerint:

A vízműveknél 100.000 leit fordítanak új hálózati elzáró csapok felszerelésére, amivel egy régi nanaszt szüntetnek meg. Eddig ugyanis csőrepedés esetén egész kerületek vízszolgáltatását kellett elzárni, az új elzáró csapok pedig lehetővé teszik, hogy ilyen esetekben a vízszolgáltatás szüneteltetését szűk körzetre korlátozzák. Új tűzcsapok felszerelésére 55.000 leit irányoz elő a város, a régi tűzcsapok megjelölésére pedig 20 ezer leit. Összesen 200.000 lei befektetéssel folytatják a vízmérő-órák kicserélését és a gázgyár működésének leállításával megvalósítják

a gázvezeték hálózatának olyan értelmű felhasználását, hogy ezeken a csöveken locsoláshoz alkalmas ábrát szállítsanak, természetesen olcsóbb árban a város különböző pontjaira.

Ez többéves munkaterv alapján történik és az első évben a terv megvalósítása 344.000 leit igényel.

Az ivóvíz hálózat kibővítésére 2.350.000 leit fordítanak az üzemek, de egyelőre még nem készült el a munkaterv.

hogyan és milyen helyeken fektetik le a vízvezeték főcsöveket mert ennek a város kövezési munkálataival kell összhangban megtörténnie. Régi vízvezetéknek ólomcsövekre való kicserélésére 300.000 leit fordítanak. Sor kerül a vízművek átalakításának utolsó szakaszára is 166 ezer lei befektetéssel, amiből munkásétkezde és könyvtár létesül.

Új közúti gépkocsik érvényesítésére 50.000 leit fordítanak, a régi gépkocsik javítására pedig 350.000 leit irányoztak elő. Fontos része a munkatervnek az új parkoló ut mentén lévő villatelep számára felállítandó új szőnyegszivattyú-telep létesítése 362.000 lei befektetéssel. A marosmenti sétány parkolója és karbantartása 60.000 leit szereznek a költségvetésben.

A jéggyárnál csupán egyetlen befektetést eszközölnek, 200.000 leies előirányzattal. Tekintettel arra ugyanis, hogy Arad nagy vadászati központ, ahol Ófelsége is gyakran hódol ennek a sportnak, vadhus konzerválására hűtő-berendezést létesítenek, ami olyan esetekben, amikor éppen nincs vadhus, más célokra is rendelkezésre áll.

A közúti forgalmat leghatékonyabb szolgálat terén nagy szabású újítások készülnek. Az előirányzat szerint 5-6 új korszerű társasgépkocsit vásárolnak, amelyekkel a fővárosi közlekedést bonyolítanák le. Általában a cél az, hogy lassanként kicseréljék a jelenleg működő társasgépkocsikat, amelyek nem felelnek meg a korszerű követelményeknek és emellett üzemeltetésük is aránytalanul nagy.

Az eddigi irányelvek megváltoztatásával teljesen új alapokra fektetik a közúti szolgálat társasgépkocsi szükségletének fedezésére rendezett árlejtések rendszerét. A jövőben nem a legolcsóbb árfeltételt veszik irányadónak hanem tekintetbe veszik a minőségeli és egyéb szakmai szempontokat is. Ennek érdekében a városi közüzemek az államvasut vezérigazgatóságától és Brassó város vezetőségétől bekérlik a különböző közúti gépkocsi fajták használhatóságára vonatkozó adatokat.

Átalakítják a közúti gépkocsiszolgálat műhelytelepét és kibővítik a helviségeket és az üzemudvart is megfelelően átalkalmazzák, hogy vezetési és fékpróbákra is alkalmassá teszik. Ennek fedezésére az üzemek másfélmillió leies kölcsönt kívánnak felvenni.

Ami a szemétfuvarozást illeti, rövidesen megkezdí működését az újonnan megszervezett szolgálat.

Tíz új szeméteskocsit készítették, amelyeknek tartalva légmentesen záródik, kiürítése önműködőleg történik és amelyeknek használatához a háztulajdonosoknak különleges szemétesládákat kell vásárolniuk.

Ezeknek a szemétesládának nyílása pontosan egyezik a szeméteskocsi nyílásával, úgy hogy a szemét kiöntése körüli piszkolódás, egészségtelen porfelhő, megszűnik. Az új kocsikat jó húzza, mégpedig egy-egy jó két kocsit vontat.

Elvállalta a közüzem igazgatósága a szemét osztályozását is.

amivel véget ér a szemételepeken való „bányászás”, szegény emberek, főképpen cigányasszonyok szomorú kenyérkereseti lehetősége.

Visszatérve a köztisztasági szolgálat terén tervezett beruházások ügyére, amennyiben a városvezetőség a már biztosított kétmillió szubvenció összegének felemelését sikerül elérni, úgy

az üzemek igazgatósága új korszerű és seprőgépet vásárol.

mert ezen a téren a városi szolgálatot feltétlenül fejleszteni kívánják. Amikor az önálló üzemek megkezdtek működésüket a várostól átvett nehéz seprőgépeket használták, amelyeknek igen sok hátránya ismeretes. Ezeknek kicserélésére a közüzemek igazgatósága négy darab újabb típusú, könnyebb seprőgépet kíván munkába állítani — addig is, amíg korszerűbb megoldás nem válik lehetségessé — és ezért Bucurestiből terveket szerettek be egy jóval vontatható, könnyebb s megfelelőbb seprőgépről. Különböző ismét bevezetik a jól bevált éjszakai seprés rendszerét és ezzel a város közönségét megkímélik a nappali legnagyobb forgalomban felidézett porfelhőktől.

A holland belügyminisztérium közleménye a Hitler kancellár ellen állítólag tervezett merényletről

Amszterdamból jelentik: A holland belügyminisztérium érdekes kommunikét bocsátott a lapok rendelkezésére. Egyes külföldi sajtóorgánokban olyan hírek jelentek meg, hogy több csehszlovák férfi merényletet tervezett Hitler német vezér és kancellár ellen, akit április elsején Wilhelmshafenben revolverlövésekkel meg akartak ölni. A csehszlovák merénylőknek több szudetanémet egyen is segített — a jelentések szerint. — A gyilkos merénylet tervét a Gestapo március 31-én, szóval a hajófelszentelés ünnepnapja előtt fedezte fel. A lapközlemények szerint, a Wilhelmshafeni rendőrség 4 gyanús egyént letartóztatott, két merénylő állítólag Hollandiába szökött. A holland belügyminisztérium ezzel az ügyvel kapcsolatban hivatalosan megállapítja, hogy menekültek nem érkeztek holland területre és a holland kormány nem kapott hivatalos értesítést Hitler vezér és kancellár ellen tervezett állítólagos merényletről.

Japán agresszivebb külpolitikát kezd

Tokió. (Rador.) Kuniaki Koiso tábornok, akit az elmúlt héten neveztek ki gvarmatügyi miniszternek, nyilatkozatot adott a sajtónak. Ebben a többek között a következőket mondotta:

— A jelenlegi európai helyzettel kapcsolatban Japánnak az a kötelessége, hogy ragaszkodjék a kommunista ellenes paktumhoz, amely összekovácsolja Japánt, Olaszországot és Németországot. Minden tekintetben követniünk kell a tengelyt és én azt hiszem, hogy a legközelebbi feladatunk a kínai hadjárat meggyorsítása.

A Havas-iroda ehhez a nyilatkozathoz hozzáfűzi, hogy véleménye szerint Kuniaki tábornok kinevezése agresszivebb külpolitikát jelent Japán részéről.

HOTEL CORVIN BUDAPEST

Családi szálloda a város szívében.
VIII., Csokonai-utca 14. Nemzeti Színháznál.
Ujnan berendezve, közp. fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Égyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az árucserreforgalom emelése érdekében lényegesen kibővítik a román—angol kereskedelmi egyezményt

Mint ismeretes, még e hó folyamán Sir Frederick Leith-Ross angol gazdasági tanácsos vezetésével többtagú küldöttség érkezik Bucurestibe. A „The Financial Times” szerint Leith-Ross tanácsos társaságában az angol kormány kereskedelmi, ipari és pénzügyi osztályának több magasrangú tisztviselője is megérkezik. Maga Leith-Ross egyike az angol gazdasági élet legszámottevőbb szakértőinek, aki már több alkalommal képviselte az angol kormányt kereskedelmi tanácskozások során és 1925. óta az angol kincstári ellenőrző bizottság tagja. Négy esztendővel ezelőtt résztvett abban a küldöttségben, amely az angol—olasz gazdasági kapcsolatokat szabályozta, az elmúlt évben pedig ő vezette azt a delegációt, amely Berlinben az osztrák adósságok ügyében az angol—német pénzügyi egyezményt létrehozta.

Sir Oliver Stanley kereskedelemügyi miniszter az angol alsóházban történt bejelentése alkalmával közölte, hogy az angol delegáció látogatása alkalmával nem kezdenek tárgyalásokat egy új kereskedelmi szerződés létesítése érdekében, hanem módot keresnek arra, hogy a jelenleg érvényben levő egyezményt kellőképpen kibővítsék és a két ország árucserreforgalmát jelentősen emeljék. A cél elérése érdekében az egyezséget megfelelően kiegészítik. A Financial News jelentése szerint a kereskedelemügyi miniszter érintkezést keresett az angol gyapot-fonódákkal, hogy dolgozzanak ki tervezetet a román gyapot-piaccaival való együttműködésre vonatkozóan. Az angol delegációban egyébként helyet kap az angol—román kliring-hivatal és a kivitt biztosító ügyosztály egy-egy megbízottja is.

E hó 18-án már életbelépnek a budapesti Nemzetközi Vásár utazási és vizumkedvezményei

Budapestről jelenti tudósítónk: Az illetékes hatóságok határozata folytán az érvényes utlevéllel és vásárigazolvánnyal Budapestre érkező külföldi utasok április 18-tól május 8-ig minden korlátozás és minden külön ellenőrzés, valamint a magyar vizum előzetes megváltása nélkül léphetik át a magyar határt. A díjtalan magyar vizumot utólag Budapesten fogják kiszolgáltatni, csupán 2.50 pengő kezelési illeték ellenében. A vásárigazolvánnyal érkező utasok május 18-ig tartózkodhatnak magyar területen. Ez az intézkedés minden korlátozást felfüggeszt a vásárigazolvánnyal érkező látogatókkal szemben.

A vásárigazolványokat egyébként már árusítják az összes utazási és menetjegyirodák és ilyen vásárigazolványt természetesen bárki

szerezhet magának. A vásárigazolvány ára személyenként 120 lei.

A Budapesti Nemzetközi Vásárra utazó közönség Magyarországon minden hajón és minden vasuton és bármely kocsiosztályon 50 százalékos utazási kedvezményt élvez. A Budapestről való elutazás alkalmával az utazás egyszer bármely közbeeső állomáson megszakítható. A Budapesten való tartózkodás ideje alatt a vásárigazolvány tulajdonosa három ízben jelentős vasuti kedvezménnyel utazhat a határállomások kivételével bármely magyarországi állomásra és onnan vissza Budapestre.

A román államvasutak a visszautazásra 50 százalékos kedvezményt engedélyeznek. Minden tudnivalóról egyébként teljes és tökéletes tájékoztatást nyújt, még pedig minden európai nyelven maga a vásárigazolvány.

Könnnyítések a gáz álarcok vételárának befizetésénél

Jelentettük már, hogy a Gváriparosok Szövetsége közbenjárta a kormánytól, hogy az alkalmazottak gázálarcainak beszerzésénél könnyítéseket engedélyezzen. Az eddigi törvény szerint ugyanis, április 30-ig minden kereskedelmi és ipari cég köteles az összes alkalmazottak gázálarcainak árát egyszerre április 30-ig befizetni, de ezt az alkalmazottaktól csak hat havi részletben vonhatja le. A mai gazdasági viszonyok mellett ez a rendelkezés rendkívül terhes, mert hiszen itt igen nagy összeget kell előlegezni, amire csak igen kevés cég képes.

Amint a Gváriparosok Szövetségének vezetősége közli, a kormány könnyítéseket ígért. Hír szerint minden alkalmazott kap egy könyvecskét és ebben helyegformában fogják havonta a határozott leíróni és a cégek is csak havonta lesznek kötelesek a levonások arányában a gázálarc árát beszoigaltatni.

Az UGIR fel is hívta tagjait, hogy ezt az új rendelkezést várják be és csak akkor fizessék be a gázálarc árát, ha április 30-ig nem jelenne meg a könnyítésről szóló rendelet.

Ugyancsak rendelkezés van arról, hogy csak az állandó jellegű alkalmazott számára kell gázálarcot rendelni. De nincs tisztázva, hogy kit kell állandó jellegű alkalmazottnak tekinteni. Kivánatos volna, ha ezt is világosan megmagyaráznák.

1311 cég szerepel az exportőrök névjegyzékében. Bucurestiből jelenti: A nemzeti gazdasági miniszterium közlése szerint az újabb felvételek után a külkereskedelmre jogosított cégek jegyzékében 1311 vállalat szerepel.

Intézkedés a kivitelre szánt buza kedvezményes szállításáról

Április 9-étől kezdődően — a kormány gazdasági bizottságának határozata értelmében — a gabonakivittel kapcsolatosan vagononként 9 ezer lei kivitt intulmat folyósítanak. Ez azonban nem az egyetlen előny, amit a kormány a termelés fokozása érdekében a termelők részére biztosít. Ugyanis a CFR vezérigazgatósága értesítette az összes állomásokat, amelyekén gabonát rakodnak, hogy a kivitelre szánt gabonánál a rendes vasuti szállítási díjszabásból 25 százalék engedményt kell adni. A régi fiivardii — amely szintén kedvezményes volt — április 9-én éjszaka megszűnt. A rendelkezést táviratilag közölte a vasutigazgatóság és emennyiben az ünnepnek következtében egyes helyekre az illetéltmü táviratok elkésve érkeztek volna és a régi díjtételt alkalmazták, úgy a különbözetet azonnal visszatérítik.

Hivatalos körök becslése szerint hozzávetőlegesen 80 ezer vagon buzafelesleg vár kivitelre, míg a tengerit, amely kivitelre kerülhet körülbelül 30 ezer vagonra becsülik, mintegy 3 és fél milliárd összértékben. Szakkörökben még nagyobbra értékelik a kivitelre kerülő buza és tengeri-mennyiséget.

Erősen csökkent a Svájci Nemzeti Bank aranyállománya. Bazelből jelenti: A Svájci Nemzeti Bank a tartós tökemenedülés következtében már a megelőző hetekben kénytelen volt aranytartálékának egy részét értékesíteni. Március utolsó hetében a Nemzeti Bank aranyvesztése már jelentékeny mértékben emelkedett, mert ezen a héten a svájci frank árfolyamának alátámasztása céljából 117 millió svájci frank értékű aranyat volt kénytelen eladni. Minthogy devizákat is vásárolt aranyért, erre a célra is 12 millió frank aranyra volt szüksége, úgyhogy a Svájci Nemzeti Bank aranyállománya összesen 129 millió arannyal csökkent.

Spanyol érc — német gépekért

Németország a román gazdasági szerződés mintájára egyezik meg Spanyolországgal is

Berlin. A Magdeburgische Zeitung „Spanyol ércet német gépekért” című cikkében érdekesen méltatja a német—spanyol kereskedelmi kapcsolat kiépítésének jelentőségét. A lap rámutat arra, hogy a jövőben kölcsön nélkül is nagyon előnyös gazdasági kapcsolatokat lehet létesíteni mind két ország számára.

A német—román gazdasági egyezmény példája szerint — írja a lap — hebizonyosodott, hogy egy államot függetlenségének veszélyeztetése nélkül is el lehet látni a gazdasági fellendüléshez szükséges eszközökkel, ha egymás termelését kiegészítik. Ez az eset Németország és Spanyolország viszonyában fennáll.

Spanyolország gyümölcsön, növényi olajakon, mezőgazdasági terményeken kívül rengeteg vasércet, rezet, ólmot, cinket és wolframot, valamint ként és higanyt adhat Németországnak, melynek ezekre nagy szüksége van. Németország viszont szén, műtrágyát, gépeket, autókat és elektrotechnikai berendezéseket szállíthat az utánpótlott Spanyolország gazdasági fellendítéséhez. Eppen ezért német körökben sokat várnak a két ország szoros gazdasági együttműködésétől.

Néhány adat Anglia külkereskedelméről

Angliának ma nagyobb érdekei fűződnek ahhoz, hogy külkereskedelmének menetét normalizálja, vagy az annak utáiban álló akadályokat elhárítsa, mint valaha. A múlt év angol külkereskedelme a megelőzők magas konjunkturájával szemben minden vonatkozásban esést mutat. 1937-hez viszonyítva a behozatal értéke 10.4, a kivitelé 9.7, a viszontkivitelé (Angliában tárolt külföldi származású, de angol számlára újból kivitt áruk) 18 százalékkal hanyatlott. A behozatali többlet egytizeddel volt kisebb, mint 1937-ben: az árukivitel a behozatalnak több, mint negyven százalékat fedezte. Még kell jegyeznünk, hogy ebből a szempontból a múlt év kedvezőbb volt a válság kitörése előtti 1929-i eredménnyel is, amennyiben akkor a passzivitás mérve 30 százalék volt.

Ha azonban Anglia forgalma kisebb mértékben ment is vissza, mint a világ többi államaié általában, tehát az összes külkereskedelmi tevékenységnek nagyobb hányada bonvolódott le angol lobogó alatt, mint 1937-ben, mégis a csökkenés meg volt és csaknem minden téren éreztette hatását az ipari életben. Mindössze három árucsoport mutatott fejlődést: a járóműveké, a gépeké és a villamosipari cikkeké.

Ezekkel szemben a többi árucsoportnál nagy esés mutatkozik, ami 1937-tel szemben 10—30 százalékos jelent: különösen szembetűnő ez a textilipárnál. A visszaesés ruházatnál 16.7, gypaju-nál 24.5, pamutnál 27.3 százalék. Hogy a normális üzletmenethez képest ez mit jelent, csak akkor tudjuk felbecsülni, ha az utolsó félig-meddig zavartalan háboru utáni évhez, 1939-hez hasonlítjuk. Eszerint a ruházati cikkek kivitelének értékesése 66.8, a gypajué 49.3, a pamuté pedig 63.5 százalék volt.

Az általános csökkenésen belül három olyan ország akad, ahonnan Anglia többet importált, mint 1937-ben: Ausztrália, Dánia és az Egyesült-Államok. Kivitelét viszont hat állam felé sikerült megnövelnie: Ausztrália, Oroszország, Görögország, Törökország, Egyiptom és Irán felé.

Nagy jelentősége volt a múlt év késő őszén az Egyesült-Államokkal kötött szerződésnek. A brit ipar hosszú ideig súlyos tehernek érezte az amerikai elzárkózást: az időközben beállott politikai események azonban olyan érdekközösséget teremtettek a két hatalom között, amelynek eredményeként a brit iparcikkek előtt szélesebb tér nyílt meg. Kiegészíti ezt az USA és Brazília között létesült szerződés, amely az utóbbi teljesen az angolszász hatalmak érdekkörébe vonta, ennek további kihatásaként az angol áruk a dél-amerikai kontinensen is teret foghatnak nyerni. A dél- és keleteurópai helyzet tisztázására és esetleges együttműködés létesítésére éppen folyamathá helveződtek a tárgyalások Németország és Anglia között, amikor a legújabb politikai események sorozata eltávolította egymástól a két országot.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

SPORT KÖZLÖNY

Tica Iliescu vezeteti a vasárnapi AMEFA (AMTE) — UDR mérkőzést

Készülődnek a piros-feketék a vasárnapi mérkőzésre

A nemzeti bajnokság tavaszi fordulójának egyik legérdekesebb mérkőzése kerül lebonyolításra vasárnap, Aradon. Az UDR, Kertész Gyula ismerten kitűnő keze alatt az A) liga egyik legkitűnőbb csapatává fejlődött és hétről-hétre szebb eredményeket ér el.

Az eddig csak otthonában veszedelmes resic-al csapat most már idegenben is kezd sikereket elérni

és az egész tavaszi idény legmeglehetőbb eredménye volt az UDR multvasárnapi győzelme Bucurestiben a Rapid felett. A resic-alak Aradon is természetesen legkomplettebb összetételben állnak ki, valószínűleg a következő tizeneggyel:

Fülöp — Fodor, Alasu — Popa, Cspal, Lakatos — Micu, Pacurar, Zsizsik, Negreu, König.

Természetesen az aradi piros-feketék is serényen készülődnek a vasárnapi mérkőzésre, mert a bajnoki pontok minden csapat számára fontosak. Stoffa irányítása mellett kiadós edzést végeztek a csapat tagjai és valószínűleg az UDR

ellen a legjobb együttest állítják sorompóba. Az összeállításra mindazonáltal csak a pénteki edzés után kerül sor.

Az AMEFA (AMTE) vezetősége egyébként a következők közlésére kért fel bennünket: Az elmúlt napokban sokhelyről fordultak panasszal a piros-feketékhez, hogy a husvét alkalmával rendezett mérkőzések helyárai magasak voltak. Ezzel kapcsolatban az AMTE vezetősége elhatározta azt, hogy tagjai részére 30 lejes jegyeket ad ki az állóhelyre. Ennél olcsóbb jegyeket képtelenség kiadni, miután a 30 lejes jegyre 12 lejt tesznek ki a kiülőbözőjéket. A 30 lejes tagjegyet a jövőben természetesen kizárólag azok a tagok élvezhetik, akik tagsági igazolvány felett rendelkeznek.

Az egyesület vezetőségéhez érkezett értesítés szerint egyébként

az UDR elleni mérkőzést vasárnap, Tica Iliescu ismert bucaresti-i látékvezető vezet.

Mi lett

az uruguayi válogatottakból

Nem hagyják abba a labdarugást
a jugoszláv hölgyek

Tizenöt esztendeje lesz, hogy a háboru utáni évek legnagyobb futbalszenzációja kirobbant: Uruguay győzött a párisi olimpia futballtornáján. Mi lett a játékosok sorsa?

A csapat így állt fel a döntőn: Mazali — Nasozzi, Adispe — Andrade, Vidal, Chierra — Urdinarian, Scarone, Petrone, Cea, Romano.

Ez lett belőlük: A belső hármastagjaiból: edző, Scarone a braziliai Vasco de Gama, Petrone az olasz FC Bologna, Cea a Racing Montevideo oktatója. A közvetlen védelem két tagja, Nasozzi és Mazali a mondevideoi játékkaszinó alkalmazottja. Ugyanitt működik a fedezettsorból Vidal és Chierra is. A másik hátvéd, Arispe adótszövetség, a két szélső, Urdinarian és Romano Montevideo közműveinél teljesít szolgálatot. Egy ember, a legérdeke-

sebb, a néger Andrade, eltűnt. Nem tudják, mi lett a sorsa...

Jugoszláviában nagyon „elharapozott” a női labdarugás. A jugoszláv sportfőhatóság a hölgy-labdarugók szövetségalapítási tervét visszautasította. A hölgyek makacsok: kijelentették, hogyha másképp nem megy, titokban fognak futballozni, de ők nem bírnak labda nélkül élni. Most nagy a harc a nők és a jugoszláv sportszövetség között...

O A FIFA elismerte az új cseh labdarugó szövetséget. Az új cseh szövetségért a német sporthatóságok adták a szükséges biztosítékot. A cseh szövetség nemzetközi viszonylatban tehát máris önálló mérkőzéseket köthet le.

O Román-lengyel teniszmérkőzés. Bucuresti-i jelentések szerint április 28-án és 30-án román-lengyel teniszmérkőzést bonyolítanak le. Érdekes, hogy a lengyel szövetség már minden előkészületet megtett a mérkőzésre, sőt a válogatottakat is kijelölte, addig a bucaresti-i szövetség még semmi intézkedést sem fogantatosított.

1942-ben Brazília és Argentina rendezik meg a labdarugás világbajnokságát

Rimet, a nemzetközi labdarugószövetség elnöke elhagyta Argentina területét, ahol heteken keresztül az argentinai és az uruguayi labdarugószövetségek közötti viszály elsimitásán fáradozott. Rimet egyben az 1942-ben megrendezendő világbajnoki torna ügyét is elintézte és ennek következtében biztosra vehető, hogy 1942-ben Argentina és Brazília közösen rendezik meg a labdarugó világbajnokságát.

A tervezet szerint az elődöntőket Rio de Janeiroban, San Paulóban, Pernambuco-ban és Bahiában rendezik meg, míg viszont a középdöntőket és a döntőket Buenos Ayresben, Rosarióban, La Plata-ban és Cordovában.

Ugyan az új Kapszól!

A nemzeti bajnokság ötödik fordulóján szereplő Rapid—Sp. Studentesc mérkőzést valószínűleg szombaton bonyolítják le, miután a Sp. Studentesc és a Juventus a közös rendezésben megállapodni eddig nem tudtak.

A Román Kupa legutóbbi fordulóján döntetlenül végződött Unirea Tricolor—Monitorul Oficial mérkőzést megismételték és az Unirea Tricolor nagy küzdelem után a második félidőben tudta csak legyűrni a szívósan védekező ellenfelet. Az eredmény 4:0 (0:0) volt az oborok javára.

Montreuxban megkezdtek a görkorsolyahoki világbajnoki küzdelmeket. Az első eredmények: Anglia—Németország 2:0, Olaszország—Svájc 8:1, Olaszország—Portugália 5:1, Franciaország—Belgium 1:0.

A bécsi Wacker hátvédjét, Viriust, akit Toldival együtt kiállítottak a hétfői bécsi mérkőzésen, négy hónapra tiltották el a játéktól. A letiltásba nem számíják bele a nyári szünetet. A Wackert és az Austriát a rendezői gondosság elégtelensége miatt pénzbüntetésre ítélték.

O Barátky látékjogát feliiggesztette a Rapid. A husvétii kupamérkőzések második napján Barátky Gyula, a Rapid és a válogatott kitűnő csatára nem szerepelt egyesületében. Barátkyt ugyanis az UDR ellen elvesztett mérkőzés után a szabotálás vádjával ítélték és a látékos játékiogát a Rapid feliiggesztette. Egyébként az egész csapatot félhavi fizetésvesztésre ítélték. Barátky ügyét pedig külön fogja a Rapid feyelmi bizottsága tárgyalni.

Uj naptár-rendszert dolgozott ki egy román tábornok

Bucur Badescu tábornok emlékiratban ismerteti tervét a Népszövetséggel

Kolozsvárról jelentik: Bucur Badescu tábornok igen érdekes naptár-rendszert dolgozott ki, amellyel a jelenlegi naptárt akarja megváltoztatni és az eddigi 12 hónapos év helyett 13 hónapos esztendőt tart a jelenlegi helyett helyesnek. A tábornok szerint, nem január 1-ét lehet az évkezdetnek tekinteni, hanem a március 20-ról 21-re virradó éjszakát, amikor is nap-éjegyenlőség van és 6 órakor, illetve éjfélkor a nap hossza egyenlő az éjszakával és ekkor kezdődik a nap növekedése és az éjszaka csökkenése. Ez a földnek a nap körül forgásában jelentős pontot jelent, illetve a föld valami új felj. Igy nem január elsején van — a tábornok szerint — az új esztendő, hanem március 20-ról 21-re virradó éjszaka és így az új esztendőt március 21-én kellene kezdeni. Badescu Bucur tábornok a naptárreform ügyében a Népszövetségnek az alábbi emlékiratot küldte be:

Az évet 12 hónap helyett osszák fel 13 28 napos hónapra és ne legyen úgy mint most, hogy a hónapok 28 vagy 29, 30 és 31 naphól álljanak. A szentszék és a szent szinodus állapítsa meg közösen a husvét határidejét. A tábornok szerint a legmegfelelőbb volna a célra május elseje után az első vasárnap.

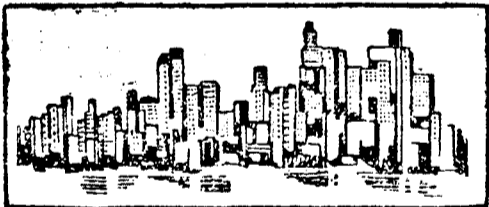
Az újév március 21-én a nap-éjegyenlőségkor kezdődne.

A tábornok számítása a következőkön alapszik: Az év csillagászatilag 365 naphól 6 órából, 9 percből és 9 és fél másodpercből áll. Állatövileg 365 naphól 6 órából, 13 percből és

53 másodpercből áll az esztendő. Fordulókörileg az év 365 naphól, 5 órából, 48 percből, 45 másodpercből és 975 tizedmásodpercből áll.

A háromrendszerű évszámítás középarányosa 365 nap, 6 óra és 4 perc. A legpontosabb és abszolút állandó a fordulóköri év, amely 365 nappal, 5 órával, 48 perccel, 45 másodperccel és 975 tizedmásodperccel egyenlő. Ha ezt vesszük a föld forgásánál alapul, akkor a 13 hónapos havi 28 napos év 364 nappól állana, ezenkívül még függetlenül fennmaradna egy nap, amelyet „A háborus hősök napja” címen neveznének el és megünnepelnék az egész világon. Ezzel az év 365 napra emelkednék. Az évből hátramaradna még 5 óra 48 perc, 48 másodperc és 975 tizedmásodperc, ami négyvenként adna ki egy napot és ezeket a külön napokat valamiképpen el lehetne nevezni. Ilyen szökőéves esztendők lennének: 1944, 1948, 1952, 1956 és így tovább. Abból a néhány perc differenciából, ami ezen felül még fennmarad 4 évenként, 128 évenként még egy független nap volna, ilyen napok lennének 2066-ban, 2194-ben, 2322-ben és így tovább.

A hónapok megtartanak jelenlegi nevüket és a 13-ik hónapot vagy 12-bis hónapnak, vagy tavasz havának neveznék. A közönséges napok, valamint az ünnepnapok megtarthatnák neveiket, kivételt egyedül husvét napja képezne, amelyet a május 1-e utáni első vasárnap ünnepelnének.

Utazzon HAPAG hajókkal a

New-York-i világkiállításra

1939. április - október

Hetekint kirándulások a közismerten elegáns és kényelmes „Hamburg” gőzessel. Lei 36.000.— minimális ár, beleértve 6 napi látogatási program New-Yorkban. Érdekes kirándulások az Egyesült Államokban: Chicago, Detroit, Washington, Niagara-vizesés, stb.

A nagy érdeklődés következtében mielőbbi jelentkezés ajánlatos.

Prospektusok és felvilágosítások a

HAMBURG-AMER KA-LINE

képviselőjénél:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Blv. Reg. Maria 24. Tel.: 10-86

Legújabb jelentéseink:

Csáky István gróf magyar külügyminiszter:

„A magyar kormány tiszteletben kívánja tartani Románia határait“

Román—magyar kisebbségi egyezmény kötése tesz javaslatot a magyar külügyminiszter

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház külügyi bizottsága csütörtökön délelőtt 11 órakor Takách-Tolvay gróf elnökeje alatt ülést tartott, mely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az ülésen megjelent Teleki Pál gróf miniszterelnök, Darányi Kálmán a magyar képviselőház elnöke, Hóman Bálint, Teleki Mihály gróf, Jaross Andor miniszterek és a bizottság majd minden tagja. Csáky István gróf külügyminiszter Wörnle János meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter általandó helyettese kíséretében érkezett az ülésre, ahol ott voltak még Imrédy Béla, Eckhardt Tibor, Rácz Jenő, Peyer Károly, Rassay Károly és a pártok jobbi vezetői. Az ülésen Csáky gróf nagy beszédében vázolta a magyar külpolitika helyzetét, utána pedig Eckhardt Tibor, Peyer Károly, Imrédy Béla, Eszterházy Mór, Tahy László és dr. Somogyváry Gyula szólaltak fel, végül pedig a felhívásokra ismét Csáky gróf válaszolt.

Csáky István gróf magyar külügyminiszter a

külügyi bizottság ülésén részletesen kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt Magyarország kilépett a Népszövetségből. Hosszas mérlegelés után következett be ez az elhatározás, hogy az elkövetkező időkben Magyarország fenntarthassa magának teljes cselekvési szabadságát.

Csáky István gróf magyar külügyminiszter a beszéde után elhangzott felszólalásokra válaszolva foglalkozott a román—magyar viszonyral is és ezzel kapcsolatban többek között a következőket jelentette ki: — Románia tudatában lehet annak, hogy a magyar kormány tiszteletben kívánja tartani Románia határait.

Magyarország annak az óháiának ad kifejezést, hogy Románia legyen tekintettel az ott élő milliós magyar kisebbség érdekeire. A magyar kormány fenntartja azt a javaslatát, hogy

Románia kössön — amint az már más államokkal is történt — kisebbségi egyezményt Magyarországgal.

Ez az egyezmény meggyorsítaná a két állam közötti helyzet javulását.

Egymillió ember áll fegyverben Franciaországban

London. A Daily Telegraph jelentése szerint Franciaországban bár nyugodtan figyelik az eseményeket, minden eshetőségre felkészülnek. A francia hajóhad hétfő óta indulásra készen állott és szerdán kifutott a nyílt tengerre.

Franciaországban egymillió ember áll fegyverben, de ez a szám a hét végére emelkedni fog. A behívások állandóan folyamatban vannak. A Maginot-vonal legénysége teljes készenlétben áll.

Belga biztonsági intézkedések

Brüsszel. A belga kormány tagjai ma délelőtt minisztertanácsot tartottak, amelyen a nemzetvédelmi miniszter tájékoztatta minisztertársait a katonai biztonsági intézkedésekről. Illetékes belga helyen kijelentik, hogy a behi-

vottak száma csak 4—5 ezer emberre tehető, akik között főleg a műszaki csapatok katonáit és a különleges kiképzésben részesített legénységeket, valamint a tartalékos tiszteket hívták be.

Összehívták az albán nagytanácsot, amely az alkotmányos kérdésekben dönt

Róma. (Rador.) A Stefani ügynökség a következőket jelenti: Az alkotmányozó nemzetgyűlés összehívása után ülésre hívták egybe a nagytanácsot és a többi állami szervet is. A nagytanács az albán államéletnek az a szerve, amely alkotmányos kérdésekben dönt. A nagytanács hatáskörébe tartozik annak a törvényjavaslatnak elfogadása, amely a császár hatáskörét, a trónöröklést és az Olaszországgal való egyesülést jóváhagyja.

Az alkotmánytörvény ezután kerül a fascista nagytanács, a korpórációk és a szenátus elé, majd megjelenik a hivatalos lapban.

Minden törvényt III. Victor Emanuel olasz és albán király, továbbá etiopiai császár nevében hoznak meg.

Genéből jelentik: Olyan hírek terjedtek el Genfben, hogy Zog albán király beadvánnyal fordult a Népszövetséghez, amelyben arra kéri a főtitkárságot, hogy a tagállamokat rendkívüli ülésre hívja össze. Népszövetségi körökben kizártan tartják, hogy Zog király kérésének eleget tegyenek és megállapítják, hogy a Népszövetségnek éppen elég kellemeatlensége és baja volt a négusál, semhogy más ex-uralkodó érdekében lépéseket tegyen.

Ciano gróf visszaérkezett Rómába

Róma. Ciano gróf olasz külügyminiszter csütörtökön délelőtt Tiranából visszaérkezett Rómába. Az olasz sajtó örömmel veszi tudomásul a tiranai alkotmányozó ülés határozatát és ebben Olaszország és az olasz uralkodóház megnövekedett hatalmának bizonyosságát látják. Megírják a lapok, hogy az olasz—albán personal-unió gondolata nem egészen új, és már évtizedekkel ezelőtt is több ízben volt szó erről a tervről. A lapok azt írják, hogy Zog király rossz kormányzása siettetett azt a fordulatot, amely végül is ehhez vezetett. Albánia

megnövekedett ereje megerősíti a Balkán egyensúlyát és Európa békéjét is.

Belgrád. A lapok részletes tudósításokban számolnak be az albániai eseményekről. Megállapítják, hogy

a personal-unió kimondásával az albániai kérdés teljesen megoldottnak tekinthető.

Közlik azt is, hogy a megszálló olasz csapatok már több helyen elérték a jugoszláv határt és a határmenti lakosság mindenütt szívélyes fogadtatásban részesítette őket. Egyes törzsek

állítólag még a hegyek között bujkálnak és ezek ellenállást akarnak tanúsítani.

Római jelentés szerint a szerdán megalkult albán kormány hat tagból áll. A miniszterelnök Sefrid Bernatti, régi és kipróbált olaszbarát politikus. Hadügyminisztere az albán kormánynak nincs.

Róma. A Stefani ügynökség jelentése szerint a tiranai olasz követség előtt minduntalan megújulnak az öröm-megnyilvánulások az alkotmányozó ülés szerdai határozata felett, a mely kimondotta a personal-uniót és Viktor Emanuel királynak ajánlotta fel az albán trónt és koronát. Több ezer előkelő albán polgár írta alá azt a nyilatkozatot, amelyet Ciano gróf külügyminiszter elutazása előtt tettek közzé. A nyilatkozat többek között a következőket mondja:

— Kijelentjük, hogy örökre eltöröltük Zog király uralmát és az ő idejében érvényes alkotmányt. Új kormányt neveztünk ki, hogy Olaszország irányában az albán nép testvériségét juttassuk érvényre és hogy az olasz nép segítségével Albániát modern, virágzó állammá tegyük. Kérjük Viktor Emanuel olasz király, abesszin császár öfelségét, fogadja el a personal-uniót és Albánia koronáját a maga és utódai számára.

Fenn akarják tartani az angol—olasz földközi-tengeri egyezményt

Páris. A Petit Parisien jelentése szerint London és Róma között az enyhülés bizonyos jelei mutatkoznak. Párisban úgy látják, hogy

az angol kormány nem kívánja felbontani a Földközi-tengeri egyezményt és inkább mindkét oldalon hajlandók lesznek engedményeket tenni egymásnak.

Olaszország a lap szerint határozott és megnyugtató ígéretekkel tett Görögországnak, másfelől Bulgária részéről is mutatkozik bizonyos mérséklet. Törökország pedig az óvatos várakozás álláspontjára helyezkedett.

Államcsiny készült Litvániában

Varsó. (Rador.) A Havas iroda jelenti: Több varsói lap értesülése szerint, közöttük a Kurjer Warszawski, állítólag Litvániában külföldről sugalmazott államcsiny felfedezéséről ír. Az államcsiny a jelenlegi Carnius kormány eltávolítására törekedett, amelyet egy Tubelis elnökeje alatt álló németbarát kormány követett volna. Az összeesküvés két vezetőjét, közöttük Seladzisz ezredest, letartóztatták. A Kurjer Warszawski még hozzáfűzi, hogy a memeli német hatóságok nagymennyiségű Litvániából származó faanyagot foglaltak le a memeli kikötőben, amelyet Angliába, Hollandiába és Dániába irányítottak. A lefoglalt faanyagot a memeli erődítések céljaira használják fel.

Németország magyarázatot kér a holland kormánytól

Berlin. (Rador.) Az essen National Zeitung azt sejteti, hogy a német kormány magyarázatot kér a holland kormánytól azokra a katonai intézkedésekre vonatkozólag, amelyeket a holland kormány a német—holland határon megejtett. A lap a holland kormány eme intézkedéseit mint „kisdud provokációt” jellemzi. Az Essener National Zeitung hozzáfűzi még, hogy a holland hadsereg mozgósítása Németország számára éppen olyan komikus, mint amilyen érthetetlen ügy és amely a Londonban aláírt egyezmény következtében létrejött pánikkal magyarázható.